

NBW en KRW kunnen niet zonder elkaar

Het Nationaal Bestuursakkoord Water en de Kaderrichtlijn Water horen bij elkaar. Toch gaan discussies in dit land meestal over één van de twee en bevatten vooral discussies over de Kaderrichtlijn elementen van onduidelijkheid, onzekerheid en onhaalbaarheid.

Hieronder volgt een pleidooi van Aad Overgaag voor meer samenhang tussen beide. Want één ding is zeker: met afspraken en richtlijnen die grote kansen bieden is het een leuke tijd voor het Nederlandse waterbeheer.

— Aad Overgaag

Nu de Kaderrichtlijn Water concreter wordt groeit onder bestuurders de onrust. Dat zou niet zo gek zijn als het hier om iets nieuws ging, maar dat is niet zo. Al weer zo'n tien jaar geleden daagden de eerste concepten van de richtlijn. De stemming was: er verandert bij ons niets en we voldoen er al aan. De richtlijn stedelijk water en de nitraatrichtlijn kwamen op ons af. Beide voerde Nederland op zijn eigen manier uit. De nitraatrichtlijn is uitgevoerd via veel ingewikkelde regelingen; het resultaat is dat we er in de ogen van de EU niet goed aan voldoen. Met ingebrekestelling als gevolg. De ervaring met de nitraatrichtlijn en het feit dat resultaatverplichting inderdaad de verplichting inhoudt om resultaat op het afgesproken tijdstip te halen brengt veel waterbestuurders van de leg, en niet alleen hen. Maar onzekerheid en onrust zijn slechte raadgevers. Het is beter kennis en kunde te bundelen: van beide is veel voorradig.

— Nationaal Bestuursakkoord

— Dreigende overstroming en wateroverlast hebben er toe geleid dat de gezamenlijke overheden het Nationaal Bestuursakkoord Water hebben gesloten. Daarin staan verplichtingen die met name door waterschappen en gemeenten in stad en land moeten worden gerealiseerd. Er worden tijdlijnen tot 2015 en 2050 genoemd.

— De afspraken in dit akkoord zijn in de binnenkamers van departementen en koepelorganisaties gemaakt. Er hangen hoge rekeningen aan, die via de OZB of de waterschapsomslag bij de burger terecht zullen komen. De projecten die uit de afspraken voortkomen dragen wel het kenmerk van veel belanghebbende partijen

en er is bij de meeste partijen gevoel van urgentie. Die urgentie komt vaak wel voort uit verschillende invalshoeken, maar dat geeft niet. Bij de openstelling van de bijdrageregeling, de 100 miljoen, is gebleken dat er veel plannen op de plank liggen. Een goed teken. De boodschap van NBW heeft in elk geval de kenmerken van urgentie, samenloop van maatregelen, veel partijen. En er ontstaat overlast als je niets doet.

— Kaderrichtlijn Water

— Die eensgezindheid ontbreekt als het om de Europese Kaderrichtlijn Water gaat. Tot nu toe heeft de Kaderrichtlijn Nederland verdeeld in verschillende werelden:

- De wereld:
- die bang is de eisen niet te halen
- die denkt dat het onbetaalbaar wordt
- die hoopt dat het toch nog goed komt
- die zich in zijn bestaan bedreigd ziet
- die denkt dat uitstel de oplossing biedt

— Twee zaken in dezen zijn zeker. De werelden zitten vooral niet aan dezelfde tafel, eerder op verschillende bergtoppen. Ten tweede hebben deze werelden ogenschijnlijk geen gemeenschappelijke vijand en ook niet een gezamenlijk doel.

— Daarom is het van belang dat er werk wordt gemaakt van de gedachte van participatie die in de Kaderrichtlijn is aangegeven, liefst op regionale schaal. Dat is de manier om elkaar duidelijk te maken waarom er iets nodig is en hoe dat bereikbaar is.

— Participatie is iets anders dan het geven van inspraak en bezwaarmogelijkheid. Het gaat hier vooral om het verkennen van mogelijkheden, het delen van dilemma's en het elkaar deelgenoot maken van wederzijdse problemen. Ik zie hier een

samenspraak van burgers, gemeenten, waterschappen, land- en tuinbouw, natuurorganisaties, recreatie, visstandbeheer, drinkwaterbedrijven, kamer van koophandel e.a. Een soort regionaal waterparlement. Door bestaande overleggen om te bouwen kan worden voorkomen dat er nog meer overleggrems komen. Ik denk aan een structuur waarin een Poolse landdag wordt voorkomen, maar waarin ook een technologische aanpak wordt vermeden.

— Aan de slag

— Op centraal en hoog regionaal niveau gebeurt er al heel veel. Wel heeft dit voor mensen, die op wat meer afstand staan, een hoog kleren van de keizer gehalte. De beleidsontwikkeling op centraal niveau is helaas laat op gang gekomen.

— We kunnen daar op wachten en nog meer ongerust worden, we kunnen ook aan de slag en per regio beginnen met het maken van het stroomgebiedbeheersplan. Nu hebben we de tijd nog. De deelstroomgebiedsvizies liggen er en daar kan op worden voortgeborduurd. Dit stroomgebiedbeheersplan kan op den duur het waterbeheersplan gaan vervangen.

— In de regio kunnen gemeenten en waterschappen elkaar versterken in het traject van de maatregelen. Hier kunnen de waterstructuurplannen en de opgestelde gebiedsvizies een goede start vormen. Het gaat hier om zaken als riolering, afkoppelen, ruimte voor water, herinrichting van deelgebieden, de toekomst van de landbouw, realisatie van ecologische structuren, maar ook over bouwvoorschriften en dergelijke. Juist op deze manier kunnen gemeenten en waterschappen als lokale overheden het gesprek met de bewoners over de toekomst van hun streek aan.

— Deze gesprekken moeten zich gesteund weten door beleidsontwikkelingen op een hoger schaalniveau. Op dat niveau moet helderheid ontstaan over ontwikkelingen in de landbouw, opvattingen over bouwmaterialen, een visie op bronaanpak in relatie tot zuiveren. Ook de dialoog met de EU beleidsmakers moet goed onderhouden worden om de problemen die we niet alleen kunnen oplossen aan te pakken.

— Of het nu nationaal of regionaal is, alle overheden zullen zich moeten inspannen om alle activiteiten ingevolge de KRW en NBW qua planning en aanpak in één en hetzelfde spoor te krijgen. Ik denk hierbij aan bundeling van verschillende activiteiten van verschillende actoren die in samenhang met elkaar tot resultaat moeten leiden. Het zijn activiteiten in de sfeer van water, ruimte, stoffen, landbouw, ecologie, natuur, infrastructuur etc. In de afgelopen decennia is er al veel energie in de samenhang binnen het waterbeheer gestoken. Dit integraal waterbeheer moeten we doorzetten. Wel zullen hierbij in toenemende mate aspecten van buiten het waterbeheer in engere zin een rol spelen. Ook zal door nu hard aan de slag te gaan zicht ontstaan op de gevolgen en de effecten voor de gemeenschap. Dan heeft Nederland bij een volgend EU-voorzitterschap, ik denk rond 2016, recht van spreken om mogelijk zaken bij te sturen.

— *De auteur is Hoofd ai van de Sector Plannen en Projecten bij het waterschap de Brielse Dijkkring*